

2006	1	Mattheüs 5:1 (1); 9 januari 1955 te Den Haag	1
		Mattheüs 5:1 (2); 16 januari 1955 te Den Haag	8
		Zondag 30 Heidelbergse Catechismus; 5 juni 1955 te Den Haag (voorbereidingspredikatie)	15
2		Mattheüs 5:1 (3); 23 januari 1955 te Den Haag	25
		Mattheüs 5:1 (4); 30 januari 1955 te Den Haag	32
		Mattheüs 5:2; 2 februari 1955 te Den Haag	40
		Fragment van een predikatie; 15 juli 1928 te Den Haag	48
		Gebed van Johannes Calvijn	48
3		Psalm 68:19 (1); 19 mei 1955 (Hemelvaartsdag) te Den Haag	49
		Psalm 68:19 (2); 22 mei 1955 te Den Haag	58
		Psalm 68:19 (3); 30 mei 1955 (2e Pinksterdag) te Den Haag	64
		Woorden van Luther over Johannes 14:17	71
4		Psalm 68:19 (4); 12 juni 1955 te Den Haag	73
		Psalm 68:19 (5); 19 juni 1955 te Den Haag	80
		Psalm 68:19 (6); 26 juni 1955 te Den Haag	88
		Gebed van Johannes Calvijn	96
5		Psalm 68:19 (7); 3 juli 1955 te Den Haag	97
		Psalm 68:19 (8); 10 juli 1955 te Den Haag	104
		Psalm 68:19 (9); 17 juli 1955 te Den Haag	112
		Uit: "De plicht van het lezen van de Heilige Schrift en andere God- geleerde Boeken" van ds. Theodorus van der Groe	118
6		Spreuken 19:20 (2); 25 mei 1955 te Bennekom	121
		Spreuken 19:20 (3); 17 augustus 1955 te Bennekom	128
		Avondmaalstoespraak over Johannes 8:51; 8 juni 1955 te Bennekom	134
		Lukas 2:11; 26 december 1955 (2e Kerstdag) te Den Haag	138

**1e Predikatie over 1 Petrus 5:5b, uitgesproken door
ds. J.P. Paauwe op 10 augustus 1955 te Den Haag**

Gezongen: Psalm 138:1en 2.

Gelezen: 1 Petrus 5.

Gebed:

Doe ons naderen tot U, Heere, met diepe eerbied en verslagenheid des harten en onderwerping des gemoeds. Gij zijt God, en het betaamt ons U te zoeken, waar dit nu mogelijk is. Want U hebt Uzelf een weg gebaad, een weg voor U om tot ons te komen, en voor ons om tot U te komen. Gij waart in de Zoon Uwer liefde de wereld met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en hebt het Woord der verzoening in ons gelegd. Wat zou ervan worden, als dit zo niet was? Naakt, arm, jammerlijk, ellendig, verderfelijk en waardig verworpen te worden, zijn wij van onszelf. Zo we erover dachten om de breuk te helen die door ons tussen U en ons geslagen is, we zouden zondigen, laat staan wat we doen als we de zonde doen in de gewone zin van het woord. En daarom, Heere, ontferm U onzer en wees ons genadig, en wil ons leiden door Uw Woord en Geest.

We zijn door Uw voorzienigheid met elkander hier. We wensen ons in de weg te stellen om het Evangelie te prediken en te horen prediken, maar van onszelf hebben we daartoe niet wat we nodig hebben. Ook in dit opzicht, ook in betrekking tot de vervulling van onze taak, hoe gering die ook moge schijnen, zijn we onbekwaam. We zijn alleen in staat om te bederven, om de breuk erger te maken. Laat ons dit diep gevoelen, en Uw leiding nodig hebben, en erop vertrouwen dat Gij leiding toegezegd hebt en blijft toezeggen. Leid ons dan in de Waarheid, zó, dat we haar verstaan en ter harte nemen, dat we ons door haar laten leiden, in betrekking tot tijdelijke en eeuwige, in betrekking tot stoffelijke en geestelijke dingen.

Wil Uw volk sterken in het allerheiligst geloof, en doen toenemen als mestkalveren, onder Uw vleugelen gebracht en gehouden.

Gedenk zieken, rouwdragenden en verpleegden. Gedenk de herstellenden, en ontferm U over hen die indrukken hebben ontvangen van de eeuwige dingen, ze niet verstaan, maar voelen dat ze nodig zijn, tegelijkertijd bemerken dat ze niet zijn te bereiken. Ontferm U, Heere, en geef dat er nog velen zo mogen komen en mogen zijn; en doe doorbreken, doorbreken door de almachtige kracht Uws Geestes, door een waar geloof.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Heere, bewaar ons volk voor het opgaan in stoffelijke zegeningen, in overvloed van gaven. Ach, of er een waarschuwend stem mocht wezen, ook van overheidswege. Ontferm U over het mensdom in zijn geheel.

Amen.

Gezongen: Psalm 138:3.

Ik zou graag, toehoorders, gedurende enige ogenblikken willen nadenken met u over een gedeelte van het vijfde vers van 1 Petrus 5, over de woorden:

“Maar den nederigen geeft Hij genade”.

In zijn geheel luidt dit vers: “Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed, want God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade”.

Het is ook onze bedoeling niet, om de woorden: “Maar den nederigen geeft Hij genade” geheel te bespreken. We zouden graag iets willen zeggen alleen over het woord: “nederigen”.

“Den nederigen geeft Hij genade”. En dan komt vanzelf de vraag naar voren – gij hebt deze vraag al gedaan – wie men voor een nederige houden moet. Maar voordat we op deze vraag ingaan, wil ik u nog eraan herinneren dat het woord: “Maar den nederigen geeft Hij genade”, een woord is van de apostel Petrus. Dat is dus van de man die naar buiten ging en bitterlijk weende (Matth. 26:75). Wat was de oorzaak van zijn wenen? Hij had zijn Heere verloochend, aan Wie hij beloofd had te zullen volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Sterk had hij zich in deze zaak uitgedrukt: Al zouden ze ook allen U verloochenen, ik zal U geenszins verloochenen (Matth. 26:35), ik ben bereid met U in de dood te gaan (Luk. 22:33). Ik zeg, hij had zijn Heere verloochend. Hij wenste liever zijn leven te behouden dan de Heere Jezus. Maar de Heere Jezus had op Petrus gezien met een oog van liefde, van ontferming, van medelijden. En toen de apostel Petrus dit bemerkte had, heeft hij zich vernederd, vernederd voor de Heere Zelf, en zo had hij beter geleerd dat de Heere de nederigen genade geeft, dat genade en nederigheid zaken zijn die bij elkander horen, dat de ene niet is zonder de andere: zonder genade geen nederigheid en zonder nederigheid geen genade. Het zijn alle diepe dingen, die we met ons verstand niet kunnen volgen. Ze moeten ons geleerd worden en ze moeten ons gedurig worden geleerd.

En nu dan de vraag wie voor een nederig mens door de Heere gehouden wordt. Wat dunkt u? Wat antwoord geeft u op deze vraag? Want het is toch het beste dat u met ons meepreekt, meegaat in de prediking, en dat u ons zoekt te volgen, niet met verstand en oordeel alleen, maar met het hart. Naarmate u dat doet, helpt u mij, en gij zoudt er groot profijt van hebben. Ik kan alleen niet prediken, ik heb u nodig; en de mensen hebben een predikant nodig, want: “Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot” (Spr. 29:18).

Nu, ik weet niet wat antwoord u hebt op de vraag wie voor een nederig mens te houden is. Mijn antwoord is: die mens is voor een nederig iemand te houden, die gelooft, die gelooft in Jezus Christus. Want een mens die gelooft in Jezus Christus,

heeft kennis van zichzelf opgedaan. Wat heeft hij van zichzelf gezien? Wat weet hij van zichzelf te zeggen? Van zichzelf kan hij zeggen dat hij niet deugt, in geen enkel opzicht, dat zijn leven een zondig leven is, dat hij een onreine uit een onreine is. Van zijn hart getuigt hij dat het vol arglistigheid is, en tracht zich staande te houden tegenover God en de mensen – vol arglistigheid, zoals Jeremia heeft uitgeroepen: “Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?” (Jer. 17:9). Hij belijdt dat zijn natuur verdorven is, dat deze natuur altijd weer iets nieuws oplevert, maar nooit iets goeds. En hij belijdt verder dat hij in Adam een slechte keus gedaan heeft, en dat hij nog dagelijks, ja, ieder uur, ja, elk ogenblik, deze keus herhaalt. Hij vertelt dat hij onbekwaam is. Hij is ontdekt, zo zegt hij, al is het ook dat hij dit woord niet gebruikt, hij is ontdekt, hij heeft gezien dat hij niets kan, niets, en dat al wat hij onderneemt een mislukking is, al heeft hij er ook in de wereld succes mee – een mislukking, omdat hij geschapen is om God te verheerlijken, en dat doet hij niet, en dat doet hij nooit van zichzelf, dus een mislukking – dat hij somtijds wel allerlei dingen aangrijpt, maar ze ook weer moet loslaten. Hij is hiervan overtuigd. Hij weet dat het zo is.

Een nederig mens heeft een blik buiten zich mogen slaan, een blik op Christus. Dat had hij nooit gedaan, althans niet in het geloof. Een blik op Christus, op Zijn lijdens en sterven, op Zijn verhoging tot aan 's Vaders rechterhand, waar hij Christus aanschouwt, waar hij Hem ziet zitten, bekleed met macht en heerlijkheid. Een mens die gelooft, heeft een hart dat ingenomen is door Christus. “U zoekt mijn hart”, Psalm 119, “mijn oog blijft op U staren; laat mij van 't spoor, in Uw geboën vervat, niet dwalen, HEER”; laat mij niet hulp'loos varen” (vs. 5 ber.). En vooral dit laatste: “Laat mij niet hulp'loos varen”.

Hij heeft zich gewend tot Christus. En als u vraagt wat dit betekent, dan is het antwoord, het enige antwoord dat ik op deze vraag kan geven: het is het uitgaan uit zichzelf, uit verstand, oordeel, gerechtigheid, hoop, blijdschap of droefheid. Het is het uitgaan uit het eigen, en het is tegelijkertijd het overgaan in de Heere Jezus Christus. En dat gaat altijd samen. En het is een bevindelijk uitgaan en overgaan, zodat het niet zó kan gebeuren dat een mens er eigenlijk niets van weet. Het is een werkzaamheid des harten. Daarom zegt de apostel dat men met het hart gelooft, en daarna met de mond belijdt.

Hij, de mens die gelooft, heeft zich Christus laten schenken. Want zo druk ik mij het liefst uit. Hij heeft zich Christus laten geven. Ik wil dat nog met een enkel woord toelichten. Een mens die gelooft, ziet dat hem Christus geschonken is, en nu neemt hij in deze schenking een welgevallen, want een mens is in deze dingen altijd eerst lijdelijk en dan dadelijk. Hij ondergaat iets. Wanneer het geloof gewerkt wordt, dan ondergaat een mens wat. “Het is God, Die in u werkt” zegt Paulus, “beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen” (Filipp. 2:13). Een mens zelf valt er volkomen buiten. Hij wordt alleen maar gewaar wat God doet. Dus hij ziet dat Christus hem

geschonken is, en aan deze schenking neemt hij een welgevallen. Een mens die gelooft, heeft echter niet genoeg aan Christus, en daarom neemt hij ook aan wat Christus heeft verworven. En dan is dat in de eerste plaats de vergeving van de zonden, en daarna volgen de andere weldaden: wedergeboorte, de Geest dus, de Heilige Geest, Die een mens wederbaart, en nog vele andere.

Een mens die gelooft, bekeert zich tot God, door het geloof in de Heere Jezus Christus. En als dat dan alles gebeurd is, dan voelt hij zich uitgeschakeld, dan voelt hij dat hij eruit is, dat het gaat om God en niet om hem. En omdat hij dat voelt, gewaarwordt, omdat dit voor hem waarheid is, zo bidt hij: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" (Hand. 9:6).

En als hij nu enkel geloof was, dan zou hij ook geen zonde meer hebben. En daarom begint van dat ogenblik af de strijd, en werd er vroeger wel eens gezegd tot een die doorgebroken was: "Welkom, welkom in de strijd".

Deze mens is een nederig mens. Hij is in de grond van zijn hart vernederd. Hij wist wel en hij weet wel dat hij tot op dat ogenblik nooit vernederd was geworden. Al had hij een zee van tranen gestort, hij zou toch niet vernederd zijn geweest. Maar nu is hij vernederd, voor God vernederd, en daar heeft hij niets aan gedaan. Nog eens, dat is niet gekomen door zijn tranen, door zijn zuchten. Dat is niet gekomen omdat hij met dit en met dat gebroken had. Dat is niet gekomen omdat hij dit of dat eenvoudig kleed aangetrokken had. Het is nergens door gekomen, behalve door genade, door de genade Gods, louter door God. Ik zeg: "door genade", goed, dat is niet af te keuren, maar ik zeg nog liever: het is door God gekomen, toen hij God zag, toen. Toen is de vernedering gekomen. "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as" (Job 42:5, 6).

Gezongen: Psalm 51:9.

Jezus was nederig. "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uwe zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht" (Matth. 11:28-30). Wat is het toch waar! Het is de Heere Jezus Die nederigheid leert door Zijn Geest en door Zijn voorbeeld. Hij nam het nooit op voor Zichzelf, nooit! Ik ken geen plaats in de Schrift waarin Hij, waarin de Heere Jezus het opneemt voor Zichzelf. Hij had dat niet. Maar wanneer de Waarheid werd aangerand, zo men trachtte God van Zijn eer te beroven, dan verweerde Hij Zich, dan trad Hij op. En dat heeft Hij altijd gedaan. Met dit te doen en dóór dit te doen, is Hij gestorven. Had Hij dit niet gedaan, er zou geen kruisdood voor Hem geweest zijn, maar nu had men voor Hem deze dood weggelegd.

Nederigheid is het kenmerk van het echte. Ik heb u al gezegd: waar de genade is,

daar is de nederigheid, en de nederigheid is nooit zonder de genade. De nederigheid vloeit af van God, en waar Hij wordt gekend, daar komt de mens in het dal van ootmoed.

God vergeeft. Hij vergeeft graag, want Hij is goed. En de vergeving der zonden is een daad van Zijn goedheid. "Uw goedheid, HEER", is hemelhoog" (Ps. 36:2 ber.). Hij vergeeft herhaaldelijk. Hij blijft vergeven. Hij vergeeft zó dat er aan het misdrijf niet meer gedacht wordt. Zo staat er dan dat Hij de ongerechtigheden werpt in de diepten van de zee (Micha 7:19), en dat Hij de schuld Zijns volks uitdelgt als een nevel (Jes. 44:22).

Maar als een mens hoogmoedig is, dan valt hem de vergeving der zonden niet ten deel. De farizeeër uit de bekende gelijkenis was hoogmoedig, en hij ging niet af, gerechtvaardigd naar zijn huis (Luk. 18:14). Wanneer mensen als Kaïn, Saul, Judas en anderen, vele anderen, de Heere Jezus waren te voet gevallen, beleden hadden, hun zonden beleden hadden, dan zouden ze een ander einde gehad hebben. Ze zouden een goed einde gehad hebben. Ze zouden in de hemel zijn, en God loven en danken voor Zijn oneindige goedheid. Want het is toch wat, als men bekennen moet en bekennt dat men waarlijk de dood verdiend heeft, en niet alleen de tijdelijke, maar ook de eeuwige dood, en men ontvangt dan het eeuwige leven? Hebt u daar wel eens iets van gezien, van ondervonden, van zo laag voor God te bukken, dat men bekennt dat men de eeuwige dood heeft verdiend, en dat er dan vergeving plaatsheeft, weet u daar iets van? Het is niet zo dat er dan een tekst komt, Johannes 3, vers 16, of een andere tekst. Nee, zo is het dan niet, maar dan wordt er een wereld zichtbaar, een wereld waarin gerechtigheid woont; dan wordt er een raadsplan bekend, het Verbond der genade, dat God van eeuwigheid gemaakt heeft; dan wordt de kracht van het Bloed van Christus openbaar, en dan komt dat Bloed tot ons, we worden erdoor besprengd en we ondervinden dat het reinigt van alle zonden. En dan heeft men vrijheid, onder meer vrijheid om tot de Vader te naderen door de Heere Jezus Christus, te naderen tot de Vader met een vraag, met een eis, niet met een eis die gegrond is op wat men zelf heeft gedaan, niet met een eis die gegrond is op het geloof, maar met een eis die gegrond is op de gerechtigheid, op de borggerechtigheid van de Heere Jezus Christus, op Zijn borgtocht en op Zijn borggerechtigheid, en op de verordening des Vaders, welke eis inhoudt: de vervulling van de nooddrift van het lichaam en van de geest.

U moet zich toch vooral afvragen of uw hart dat meegemaakt heeft. Ten eerste omdat het gaat om de vraag of het echt is, en in de tweede plaats omdat men zonder dit meegemaakt te hebben nooit kan zalig worden, nooit zal zalig worden, en eeuwig te gronde zal gaan.

De vergeving der zonden is de eerste weldaad uit het Verbond der genade. Adam is een geheel verkeerde weg ingeslagen. O, hoe verkeerd was zijn weg! Want wat heeft Adam gedaan? Adam heeft *zijn* oordeel boven het onderwijs Gods geplaatst.

Adam vond dat *zijn* wijsheid Gods wijsheid overtrof, en toen heeft hij daarnaar gehandeld. En op dezelfde wijze handelen wij altijd, want wij hebben in Adam zo gehandeld. Wij zijn Adamskinderen, en Adamskinderen zijnde, kunnen we niet anders en willen we ook niet anders handelen dan Adam gedaan heeft. Wij weten het beter dan God. Dat *is* onze ellende en daar *begint* onze ellende, want nu gaan we de verkeerde weg. En als we het nu maar konden bekennen, maar dat kunnen we niet. We kunnen niet bekennen en we zullen nooit bekennen. We mogen uit de kwade gevolgen het een en ander opmaken, en zeggen: “Ja, ik had dat toch niet moeten doen, ik had toch anders moeten handelen”, maar om te kunnen bekennen, hebben we God nodig. Want het is niet voldoende dat men ziet dat men gezondigd heeft, maar men moet zien dat men tegen God gezondigd heeft, tegen Zijn deugden, en voor deze bekentenis heeft men God Zelf nodig.

Als nu een mens gelooft, dan laat hij los, en alles is dan verkeerd bij hem. Met het zijne gaat hij te gronde. En zo zegt de apostel Paulus: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere, om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen” (Fil. 3:7, 8). Dus in de plaats van wat hij had en van wat de wereld hem aanbood – Christus. Zo vinden we in onze catechismus, in antwoord op de bekende vraag: “Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?": “Dat ik niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben”.

Ik ontving een paar dagen geleden nog een brief waarin ik deze woorden vond: “Als ik Christus moest missen, dan zou ik sterven. Geef mij Jezus” – het zijn woorden van Groenewegen – “of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.”

Als een mens gelooft, dan gaat hij voor God opzij, en hij zegt niet meer – althans hij wenst dit niet meer te doen – dat zijn wijsheid meer waarde heeft dan Gods bevelen.

Als een mens gelooft, dan acht hij zijn naaste door ootmoed uitnemender dan zichzelf. Hij heeft respect voor zijn naaste, omdat zijn naaste een schepsel van God is, dus niet omdat hij zo vriendelijk voor hem is, of omdat hij zoveel aan hem te danken heeft, nee, maar omdat zijn naaste een schepsel van God is. Dat is dat vlezen hart dat de Heere hem gegeven heeft, nadat Hij een stenen hart had weggenomen. En zo is de rechtvaardige zelfs barmhartig voor zijn dier. Begenadigde mensen zijn niet hard.

Wanneer een mens gelooft, dan is hij geen scheurmaker. Als er ergens geen Waarheid is, dan onttrekt hij zich; en dan zijn degenen aan wie hij zich onttrekt de scheurmakers, maar zelf is hij dat dan niet, want het gaat de gelovige om God. Waar God aan Zijn eer komt, en waar de mens maar vernederd mag worden tot de hel toe, daar is hij, wanneer hij dat mag horen, geheel tevreden; en niet alleen tevreden, maar hij verblijdt zich om deze klanken, en hij wenste wel dat er velen waren, die in staat zou-

den zijn om deze klanken te laten horen. De apostel Paulus spreekt ergens van twist, en dan zegt hij: Wij hebben die gewoonte niet; wij hebben niet de gewoonte om te twisten (1 Kor. 11:16).

Wanneer een mens gelooft, dan aanvaardt hij het kruis, de moeilijkheden, de bezwaren, en niet alleen het aangename. Aäron aanvaardde het kruis. Eli aanvaardde het kruis. David aanvaardde het kruis. Ze hebben dit allen gedaan. “Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet?”, zo vraagt Job, roept Job uit in antwoord op de dwaasheden van zijn vrouw: “Zegen God en sterf” (Job 2:9, 10).

Als een mens het kruis kan aanvaarden, als hij eenzaam zit en stil is omdat God het hem opgelegd heeft, dan liggen daar grote dingen achter. Maar als men het kruis niet kan aanvaarden, dan liggen daar droeve zaken achter, droeve zaken.

Als iemand gelooft, dan kan God hem nooit kwaad meer doen, in eeuwigheid niet. Hij doet Hém kwaad – maar God doet hem geen kwaad, kan hem geen kwaad meer doen. Hij is hiervan overtuigd.

En nu is het tijd om op te houden. Nu moet u nooit rusten voordat u deze twee zaken bezit, de ene in nauw verband met de andere: het geloof en de nederigheid, de nederigheid en het geloof. Nooit rusten! Hebt u indrukken? Voelt u dat u zo niet sterven kunt, dat u bekeerd moet zijn voordat u heengaat? Ach, zoek, vraag, bid, smee met alle ernst en houd vol, *houd vol*. De Waarheid ligt wel op straat, zodat ze niet moeilijk te vinden zou wezen, als wij maar niet waren die we zijn. Maar nu gaan we over haar heen en we raken haar met onze voeten en schoppen haar opzij. En dat we dat doen, moeten we nu leren. Wij moeten leren zien dat de Waarheid altijd aan onze voeten gelegen heeft, maar dat wij haar niet gezien hebben en ook niet konden zien en evenmin wilden zien.

Er behoren tot de genadestaat twee zaken: ten eerste, het Licht, Christus dus, en ten tweede, een hart dat het Licht toelaat, dat de Heere Jezus Christus wenst. Er zijn vele mensen die menen dat ze wel graag bekeerd zouden zijn. Nu, die hier werk van maakt, die komt erachter dat hij zich vergist. En die er geen werk van maakt, zal God blijven beschuldigen. Hij wilde wel, maar God wilde niet. Tot in alle eeuwigheid zal hij God vloeken, deze willende mens. Maar als nu een mens wil, dan moet hij erachter komen dat hij zich vergist. En dat is noodzakelijk. Men moet het gevoel hebben dat men wil, dat men moet en dat men wil, en dan moet men daarna erachter komen dat men zich vergist. U kent de gelijkenis uit Mattheus 21 (vs. 28-32)? De vader had twee zonen, en hij zeide tot de een: “Ga en werk in mijn wijngaard”. En de zoon zei: “Goed, Vader, goed. Ik doe het, ik ga al.” En de andere verkoos niet te doen wat zijn vader hem opdroeg. Maar nu het einde van de zaak. Die zo graag wilde, dat gehoorzame, goede kind, dat liefhebbende kind, werd niet op de akker gevonden, maar de wederspanning, die was er: “En daarna berouw hebbende, ging hij”.

Amen.

Gebed:

Ach, Heere, bewaar er ons voor dat we onze vergissingen te vroeg kennen. Laat ons U niet vóór willen wezen, want daar kan nooit iets goeds van worden, maar doe ons op Uw tijd inzien dat er vergissingen zijn, inzien ten slotte, dat er niets is waarin we ons niet hadden vergist. Dat is waarheid, dat is licht. En deze mens wordt in staat gesteld, Heere, om nog meer van het ware te zien, en daardoor zich te laten trekken en zich te laten brengen tot U. O, Uw voetstappen staan in diepe wateren en Uw pad wordt niet bekend. Gij zijt een God Die Zich verborgen houdt, maar Israëls Heiland desniettemen staande.

Vergeef het zondige in ons prediken en vergeef het zondige in het algemeen. Wil wat gezegd is, genadiglijk gebruiken. Dat wat gezegd is, hebben we nodig. We hebben nodig te kennen onze diepe armoede, onze volkomen verwerpelijkheid, onze zonde en schuld. We hebben nodig deze dingen te zien in Uw licht, en in dat licht te wandelen, naar U toe te komen, en op U ons betrouwen te stellen, voor de tijd en voor de eeuwigheid, en U te volgen en de strijd altijd maar weer opnieuw aan te binden, de strijd tegen onszelf, tegen zonde en eigengerechtigheid, de strijd tegen onze dwaasheden en verkeerdheden, waar we nooit bovenuit zullen komen aan deze zijde van het graf.

Heere, laat ons niet hulpeloos varen. Laat onze kinderen niet hulpeloos varen. Laat hen die indrukken van dood en eeuwigheid hebben, niet hulpeloos varen. Laat Uw volk niet hulpeloos varen.

Amen.

Gezongen: Psalm 138:4.

Als ik, omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet,
Schenkt Gij mij leven;
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
Uw rechterhand
Zal redding geven.
De HEER' is zo getrouw als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volenden;
Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.

2e Predikatie over 1 Petrus 5:5, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 14 augustus 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 136:1, 2, 3 en 4.

Gelezen: De Wet des Heeren; 1 Petrus 5.

Gebed:

Geef ons, Heere, te naderen tot U met diepe eerbied, met toekenning aan U van de gerechtigheid en met belijdenis van onze onwaardigheid. Gij hebt ons bewaard. Dat we zijn die we zijn, we hebben het te danken aan U, aan Uw bewarende goedheid. Laat het door ons worden opgemerkt. Het is altijd zo geweest, maar in deze tijd springt het zo in het oog, in deze tijd waarin zo menigeen plotseling, onverwacht en op droeve wijze uit het leven wordt weggenomen. Een gezin buiten deze stad, dat hier ook wel kwam, heeft het verlies van een kind te betreuren, een kind dat gegrepen werd en gedood.* Gedenk dit huis, en laat door Uw goedheid daar ook nog iets door geleerd worden. Het wordt ons gezegd dat we elk ogenblik in gevaar zijn. En dáár heeft men het gezien. Láát men het zien. En Uw goedheid bewezen aan degenen die nog leven, laat deze ons, laat deze hen, laat deze menigeen tot bekering leiden. Sterk inzonderheid de ouders in deze dagen.

Het is door Uw voorzienigheid dat we hier nog weer met elkander mogen wezen. Wij zijn arm en naakt en jammerlijk en blind en ellendig in onszelf, en behept met een grote verbeelding. We gaan over de wijsheid die van Boven is heen, en we gaan er ook tegenin. We geven geen acht, en we hebben de moed om tegen te spreken. En zo is het met ieder mens gesteld. Deed U geen gadeloze wonderen, dan zou er voor niemand iets te verwachten zijn.

Geef ons te spreken een woord van Waarheid en gezond verstand. Laat ons zijn, zijn kunnen en zijn willen alleen maar het instrument, niet de persoon om wie het gaat, maar een middel om de Waarheid bekend te maken. En wil dat dan zegenen, doen strekken tot verheerlijking van Uw Naam.

Geef ons niet over, Heere, aan verharding. Zondigen doen we allen en we zullen het blijven doen tot aan het eind van ons leven, maar verhard ons niet. Laat ons ons niet verharden. "Verhardt u niet", zo zegt Gij in Uw Woord. Laat ons ons niet verharden door moedwillig en vrijwillig de gewoonten van de wereld te kiezen meer dan nodig is. Laat ons ons niet verharden door ons ergens te plaatsen waar we menen en hopen veilig te zijn tegen de kracht Uws Geestes. Laat ons ons niet verharden door de zonde over ons te laten heersen.

Gedenk zieken, verpleegden, rouwdragenden, herstellenden, hen ook die naar de

* Het betrof een verkeersongeval.

geest ziek zijn of gevaar lopen dit te worden.

Wil Uw Gemeente, de ganse wereld door, onderhouden. Waar de leden ervan zijn, wij behoeven dit niet te weten; het is genoeg dat U dat weet. Gedenk hen die zich in hun woning afgezonderd hebben, waar ter wereld ook, om Uw Woord te onderzoeken.

Wees ons genadig en treed niet in het gericht met ons. Zo Gij onze ongerechtigheden slechts gadesloegt, we zouden niet bestaan.

Amen.

Gezongen: Psalm 87.

Woensdag hebben we in de Franse kerk gesproken over de woorden: “Maar den nederigen geeft Hij genade”. Ze zijn u voorgelezen. We willen ook in deze ogenblikken bij dit woord stilstaan.

“Den nederigen geeft Hij genade”.

We hebben in onze woensdagavondpredikatie getracht u te zeggen wat we onder een nederig mens te verstaan hebben, en wat we geloven dat God ervoor houdt. Nu willen we meer de tekst in zijn geheel behandelen: “Den nederigen geeft Hij genade”.

Laat ons in de eerste plaats letten op het woordje “geeft”. “Den nederigen geeft Hij genade”. Genade is niet iets dat verworven wordt. Wanneer iemand genade bewezen wordt, dan heeft hij er geen hand in gehad. En zo is het dat hij van ganser harte de vrije genade verhoogt, en van de vrije wil niet weten wil. Hij zegt, zingt, getuigt, belijdt: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (Ps. 89:8 ber.). Deze woorden drukken precies uit wat gevonden wordt in het hart van de begenadigde. Ze worden gevonden in het hart van elke begenadigde: “Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen”.

Wij hebben andere gedachten. We menen dat er iets moet worden verworven. “Men kan toch maar zo niet de genade aangrijpen? Nee, maar daar wordt wat toe vereist. Er wordt heel wat toe vereist.” En nu zouden we iemand die zo spreekt, willen vragen wat er dan zoal toe vereist wordt. Ik ben ervan overtuigd dat men het antwoord op deze vraag zou schuldig blijven.

Genade is genade en daar komt geen werk bij te pas. En bij werk komt geen genade te pas. Men moet deze zaken goed onderscheiden. Maar wij kunnen dat niet en wij begeren het ook niet. Maar als de Heilige Geest in ons werkt, dan geeft Hij de onderscheiding, en leert ons wat het betekent wanneer er staat: “Hij neemt het ene weg, om het andere te stellen” (Hebr. 10:9).

De zaken liggen zo: God heeft ons gesteld in Zijn gemeenschap in het paradijs, en wij zijn uit deze gemeenschap uitgelopen. Moedwillig en vrijwillig hebben we dit

gedaan, want niemand was er die ons hiertoe dwong. Moedwillig en vrijwillig! Hierbij hebben we de Wet overtreden, een Wet waar niets op aan te merken was, waar niets op aan te merken is, want haar hoofdsom is liefde. En we zijn tegen God en hiermee ook tegen onze naaste en ten slotte tegen onze zaligheid lijnrecht ingegaan. Dus, ik zou zeggen dat God vrij van ons is. En niet alleen zeg ik dat, maar de Schrift zegt het ook. God is vrij van ons. Hij zou tot ons, tot mij, tot u, kunnen gezegd hebben of zeggen: “Ga heen, ge hebt uw weg gekozen”. Hij zou ons hulpeloos kunnen laten varen. Maar als Hij dat nu niet doet, wanneer Hij ons genade bewijst, is Hij dan niet vrij? Hij is dan vrij in deze handeling. “Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Beschermmer” (Ps. 68:5 ber.). En ik ben ervan overtuigd dat er nooit een begenadigd mens op aarde was, of zijn hart heeft instemming gevonden met deze woorden: “Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Beschermmer; en hebt ellendigen dat land bereid door Uwe sterke hand, o Israëls Ontfermer”.

Wij zijn niet tot God gegaan. Er kwam nooit een ogenblik in het leven van welke mens ook, dat hij zijn val betreurde. Hij had ook nooit het voornemen om uit zijn val op te staan en weder te keren; let wel, vanuit zichzelf. Wanneer iemand dat anders ziet, dan is dit een bewijs dat hij zichzelf niet kent en God ook niet kent en de Waarheid niet verstaat. We zijn uit onszelf niet tot God genaderd, maar God is tot ons genaderd. En we hadden dit niet gezien, niet geloofd, of wij naderden tot Hem. “Naakt tot God, en Hij zal tot u genaken” (Jak. 4:8).

De sterksten zijn de zwakken in dit leven. Dat vindt u in de Schrift. Ik hoef geen voorbeelden aan te halen, want de Schrift is er vol van: Jozef van Arimathéa, Nicodémus, de namen die u vindt in Hebreeën 11, de profeten, de apostelen. Daarom heeft de apostel gezegd: “Wordt krachtig in den Heere en in de sterkte Zijner macht” (Ef. 6:10) en heeft de dichter van de 84e psalm gezongen: “Welzalig hij, die al zijn kracht en hulp alleen” – alleen, dus hier wordt alles buitengesloten – “alleen van U verwacht, die kiest de welgebaande wegen” (vs. 3 ber.) En het woord van de apostel Paulus, 2 Korinthe 12, vers 10 is u ook wel bekend: “Want als ik zwak ben, dan ben ik machtig”. Ga het maar na of u er enige ondervinding van hebt. Ik spreek langzaam om u de gelegenheid te geven om de dingen die u hoort zeggen, te overdenken, want daar gaat het om. Wij moeten ermee inkeren in onszelf, en daarvoor is nodig rust en stilte, eenvoud en oprechtheid, nederigheid des harten.

“Geeft”. “Den nederige geeft Hij genade”. *“Hij”.* Wie is deze Hij? Nu, wanneer u dit bekend is, dan zijt gij van God geleerd. Er zijn twee namen die de mensen te lichtvaardig op de lippen hebben. De ene naam is: de duivel. Wanneer ze wat hebben dat hun niet aangenaam is, dan schrijven ze dat somtijds gemakkelijk aan de duivel toe: “Ja, de duivel...”. Pas maar op; pas maar op! En ten slotte, vergeet niet dat u onder het oordeel zijt, dat de duivel macht over u heeft. Een andere naam is de naam “Heere”: “De Heere doet dit, Hij doet dat, Hij werkt zo. Dit komt van de Heere”, enzovoort. Als men nu zo spreekt – u zult ook wel eens zo gesproken hebben, en wel-

licht spreekt u nog dikwijls zo – als u nu zo spreekt, weet u dan wat? Weet u dan wat? Ik ben er zeker van dat de overgrote meerderheid van degenen die hier zijn, op deze vraag het antwoord schuldig moet blijven. En ik ben er ook zeker van dat de overgrote meerderheid in de wereld het antwoord op deze vraag moet schuldig blijven.

“Hij”. Wie? Ik wil me in de weg stellen om, én volgens de ondervinding én volgens het Woord, tot antwoord u iets te laten horen. “Hij”, dat is God *in* Christus, niet God *buiten* Christus, want buiten Zijn Zoon is Hij een verterend Vuur, een eeuwige Gloed, bij Dewelke niemand wonen kan (Jes. 33:14), door welk Vuur, door welke Gloed verteerd wordt al hetgeen waarmee wij bij Hem zoeken te komen. Dat is ook de ondervinding van de begenadigde. Hij trachtte wel, hij zocht wel, maar als hij ermee bij God kwam, dan werd het tot as. Het verbrandde, het had geen betekenis.

God in Christus! De Heere Jezus heeft de genade verworven, verworven door een getrouw en barmhartig Hogepriester te zijn. Mens geworden zijnde, is Hij niet in gebreke gebleven. Hij is getrouw geweest aan de Vader en heeft Zijn commissie* uitgevoerd, volkomen. En de uitvoering van deze commissie was een lijden, een lijdenskelk, en deze kelk heeft Hij uitgedronken. Hij heeft hem gedronken tot de laatste druppel. En toen het zover gekomen was, heeft Hij uitgeroepen: “Het is volbracht”. Wat was volbracht? Wat de Vader Hem opgedragen had. Nu staat er in het Woord: “Die Mij eren, zal Ik eren” (1 Sam. 2:30), en zo heeft de Vader de Zoon geëerd. Tot Zijn borgtochtelijk werk behoorde nog de graflegging, en verder heeft een mens er niets meer aan kunnen doen.

En toen de mens zijn werk gedaan had, is God begonnen. Hij is begonnen om ons te tonen dat Hij maar niet wat gezegd had, toen Hij van de hemel uitriep: “Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb” (Matth. 3:17).

God heeft Christus uit het graf doen komen. Daar is de hele wereld mee beschaamd geworden, want zij had Christus in het graf gelegd. U moet zulke dingen niet vergeten; ze zijn zo sprekend, ze zijn zo vol, ze zeggen zo geweldig veel, veel meer dan men gedurende een jaar zou kunnen spreken, veel meer dan men in een eeuwigheid zou kunnen zeggen.

En toen is Christus ten hemel gevaren met de buit, en heeft Zich geplaatst voor de Vader, en toen heeft de Vader, Hem zettende aan Zijn rechterhand, de Heilige Geest gezonden. De Vader heeft de Heilige Geest gezonden op de vertoning van het offer van Christus, of zoals de Schrift zegt, op de bede van Christus. En wat doet nu de Heilige Geest? Is het u bekend? Zoudt u het kunnen zeggen? Het is gemeld in een paar woorden, en ik wil het u dan ook in antwoord op deze vraag in weinige woorden zeggen.

De Heilige Geest, gezonden door de Vader op de bede van de Zoon, overtuigt een mens ervan dat hij de genade nodig heeft. Dat is het eerste: dat hij de genade nodig

heeft, *nodig heeft*, en dat wanneer hem geen genade bewezen wordt, geen genade geschonken wordt, hij een verloren mens is voor eeuwig, aangezien hij al verloren *is*. Dat is het eerste werk van de Heilige Geest. En dan verwekt de Heilige Geest het alarmgeroep. “Help, help”, dat is toch het alarmgeroep, nietwaar? Dat wordt dan verwekt en dit geroep blijft. En of er nu van zekere zijde gezegd wordt: “Voor u is geen zaligheid”, of dat men tracht hem wijs te maken dat hij al behouden is, het alarmgeroep verstomt niet. “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” (Hand. 16:30).

En het tweede is dat de Heilige Geest de genade openbaart. Want wat genade is, we spreken er wel van, maar wij weten toch niet wat genade is. “Deze mens heeft genade”. “Ik geloof dat hij genade heeft...”, Ja, maar, wat is genade? De Heilige Geest toont dat er genade is. Maar zal de Heilige Geest dat doen, dan moet Hij immers het ganse werk Gods bekendmaken. Dus God in de eerste plaats, en dan ook het werk Gods, het werk Gods dat begrepen is in de bekende woorden uit 2 Korinthe 5: “Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd” (vs. 19). Wat dát is, wat de inhoud van deze woorden is, wat dit werk is, dat maakt de Heilige Geest bekend. Hij legt het uit in het hart, zodat dat maar niet een woord voor ons blijft, maar dat woord krijgt inhoud voor ons. Het krijgt een rijke inhoud voor ons, namelijk de drie-enige God en Zijn werk. En zo maakt de Heilige Geest de genade bekend. Hij maakt ons bekend dat er genade is. Dat is Zijn tweede arbeid.

En Zijn derde arbeid is te laten zien dat genade geschonken is, zoals u het vindt in Romeinen 10: “Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs hetwelk wij prediken, namelijk...”, en zo verder (vs. 8 en 9). Dat is het werk van de Heilige Geest. En dan daalt de mens niet meer af in de diepte (vs. 7), dat vindt u ook in Romeinen 10, en hij tracht evenmin te stijgen (vs. 6) – aan zijn voeten, in de hand, in het hart. Dat is het werk van de Heilige Geest, en wie dit werk kent, die bezit genade. En wie het niet verstaat en niet bezit, heeft nog geen genade.

Gezongen: Psalm 68:5.

De genadebewijzing waarvan ik u met een enkel woord gesproken heb, is al van eeuwigheid bepaald. Zo schrijft de apostel Paulus: “Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem” (Ef. 1:4), dat is: in Christus. We moeten nooit met de verkiezing beginnen. Dat is verkeerd en onvruchtbaar werk. Maar als u de genade geopenbaard is, dan moogt u wel eens in de eeuwigheid inzien. En dan moogt u ook verstaan, niet alleen dat er een verkiezing is, maar ook dat krachtens de verkiezing uw zaligheid vastligt. De bewegende grond, de diepste grond dus, de laatste grond, is de verkiezing. En ik heb u vroeger wel eens gezegd dat in de tijd van de Reformatie de Kerk de verkiezing genoemd heeft: het hart van de Kerk. Nu hoeft ik u de beeldspraak niet nader uit te leggen – het hart van de Kerk, en dat is ook zo. Er gaat niets buiten God om, en daarom

* opdracht

zegt Hij ook: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen" (Jes. 46:10).

De Heere Jezus heeft, zoals ik al gezegd heb, de genade verworven, en nu wordt op grond van de gerechtigheid door de Vader genade bewezen. Nu moet een mens doorgaans eerst een tijd in de zonde doorbrengen. God laat hem zijn wil, want dat is het wat een mens verkiest. Een mens verkiest God niet, maar hij verkiest de zonde. Hij heeft de zonde onuitsprekelijk lief. Een geschapen kracht kan de zonde nooit een mens uit de armen rukken. En zelfs begenadigden hebben daarmee te strijden. Hun is het een last. "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" (Rom. 7:24). Maar wanneer nu het bepaalde ogenblik aangebroken is, dan wordt een mens vastgezet, en dan gaat het niet meer. En dan heb ik u wel eens gezegd: dan komt hij in een protestants klooster terecht. Want van een Genadeverbond weet hij niets. Hij is geboren in het Werkverbond en nu moet hij door werken zalig worden. En als iemand gelooft dat hij zalig moet worden en het niet is, dan begint hij te werken, hard te werken. En als hij merkt dat het ten vure gearbeid is, dan neemt hij het toch weer op, want hij móét zalig worden. En hij kent geen andere weg dan de weg van de werken.

Maar als dit nu weer genoeg is, als dit lang genoeg geduurd heeft, dan openbaart de Heilige Geest de weg van genade, waarvan ik u zo-even iets gezegd heb. Hij openbaart God, God in Christus. En nu moet u niet denken dat u dan een tekst leest, maar u aanschouwt wat. Geen man aan het kruis, geen bebloed lichaam, maar u aanschouwt een geheel nieuwe wereld, een wereld in welke de gerechtigheid van Christus woont. Deze aanschouwing is het gezicht waarvan gezegd wordt dat het zoveel troost bevat (Ps. 89:9 ber.). Er gaat hier een wereld onder en er komt ook een wereld voor den dag. Het is de vervulling van het woord: "Uw ogen zullen den Koning zien in Zijn schoonheid; zij zullen een vergelegen land zien" (Jes. 33:17). En deze aanschouwing werkt een onwederstandelijke trekking. En nu blijft het niet meer bij een poging tot dit of tot dat, maar het is een komen, een komen tot Christus. Het is een uitgaan uit alles en een ingaan in de Heere. En dit gaat gepaard met toe-eigening van hetgeen de Heere verworven heeft, om het in één woord te zeggen: met toe-eigening van genade.

En het gevolg hiervan is dat nu de mens tot God nadert en toegang vindt tot Hem. Want aldaar zal niet inkomen iets dat onrein is, vinden we in Openbaringen 21 (vs. 27). Deze mens is gereinigd door het bloed van Christus, en nu mag hij inkomen en kan hij inkomen en wordt hij door en in Christus gevoerd tot de gemeenschap Gods.

Maar de genadebewijzing blijft. We hebben wel eens gezegd: te volharden is moeilijker dan te beginnen. En dat moet nu met een korreltje zout genomen worden, maar als u dat doet, dan is het waar. Te volharden is moeilijker dan te beginnen. En dat geldt alle dingen. Het geldt ook het gaan, het zijn op de weg der zaligheid. Want het zal niet lang duren of de begenadigde is aan de rand van de wanhoop, en daar moet hij dan bewaard worden. En waar de genade van bewaring gegeven wordt, is dat het werk van de Heilige Geest.

Hij wordt dieper, steeds dieper ingeleid in het ontzettende verderf van zijn hart. Wat een zonden, wat een zonden; o, wat een zonden! En dan moet de vraag beantwoord worden: "Kan zo'n mens genade hebben?" En deze beantwoording is het werk van de Heilige Geest.

Hij wordt op de posten gebracht. En hier komt het eropaan dat hij Gods wil omhelst, en in des Heeren weg en op des Heeren tijd doet wat hem opgedragen is. Maar hij zal dit toch nooit doen; hij zal er zichzelf toch nooit aan wagen. Hij wil toch zijn betrekking houden, zijn positie in de wereld; hij wil toch meester blijven over zijn bezit, weinig of veel; hij wil toch ook zijn aanzien in de wereld hebben! Maar het heeft alles niets met de genade te maken. Het gaat alles tegen de genade in. Zo'n verkiezen gaat tegen de genade in. Nu moet hij ingewonnen worden om er alles aan te geven en dit is het werk van de Heilige Geest. Door de Heilige Geest leert hij wat de apostel zegt: "Hetgeen mij gewin was", enzovoort (Filipp. 3:7), leert hij doen wat Nicodémus en Jozef van Arimathéa gedaan hebben, en wat honderden, ja, duizenden, ja, honderdduizenden gedaan hebben.

Er komt in het leven van een begenadigd mens een ogenblik waarin hij met God alleen is. En dan is hij alweer voor de keuze gesteld en voor de vraag of hij het met God alleen doen kan, en of hij met een voornemen des harten wenst bij de Heere te blijven. Wanneer hij gezondigd heeft, dan staan er twee wegen voor hem open. Een ervan is in de zonde zover te gaan dat hij er zich ten enenmale aan overgeeft; echter, dat zou het verlies van zijn ziel zijn. Maar de Heilige Geest is nodig om hem daarvoor te behoeden.

Wanneer de Heere hem geroepen heeft tot het een of ander, maar op een bepaald ogenblik ophoudt en het is alsof hij, geroepene, nu van God en van alle onderwijs ontbloot is, dan moet hij niets doen. Hij moet niet van de nood een deugd maken. Nee, "Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils" (Micha 7:7). En dit te doen zeggen, is het werk van de Heilige Geest. En hier zou meer kunnen worden genoemd. Ik wil dan maar zeggen: de genadebewijzing gaat door en is volstrekt noodzakelijk. Als de genadebewijzing een ogenblik ophield, dan verzonken we, dan verzonk de ganse Kerk in de eeuwige rampzaligheid.

Omdat ik, zoals u bekend is, niet veel krachten meer heb, moet ik nog met een enkele vraag besluiten. Zijt u een bevoorrecht mens? U moet het eens nagaan en trachten eerlijk met uzelf te handelen. Er is genoeg gezegd aan de hand waarvan gij dit zoudt kunnen doen. Zijt u een bevoorrecht mens? En nu geen: "Ja, ik hoop het". Nee, houdt op met uzelf te bedriegen. Dat doet de duivel u zeggen: "Ik hoop het". Want de hoop is wel van betekenis, maar dan moet het een gegronde hoop zijn, een hoop die gegrond is op de gerechtigheid van Jezus Christus, die levend is door de opstanding van de Heere Jezus Christus. Zijt u een bevoorrecht mens? Over het algemeen wil men liever deze vraag in het midden laten. Dat moet u toch niet doen. Want eenmaal zal de vraag die ik u stel, niet meer in het midden gelaten worden. Dat ogenblik komt. Dat ogenblik komt voor mij en voor u en voor alle mensen.

U moet eens nagaan hoe u staat tegenover de wereld. Hoe staat u tegenover de wereld? Behaagt u haar conversatie? Haat gij met een volkomen haat haar leer? Want haar leer is uit de duivel. Of deze wereld nu vroom is of goddeloos, haar leer is uit de duivel. Er is maar tweeërlei leer, hoeveel opvattingen er ook onder de mensen zijn. Óf de leer is uit de duivel, óf de leer is uit God. En zal een mens weten dat *zijn* leer uit God is, dan moet hij haar ook uit het Opperwezen hebben ontvangen, in het ogenblik namelijk waarin hij met het Opperwezen te doen had. Alleen dan ontvangt men de kennis, de kennis die niet opgeblazen maakt, maar ons onszelf diep doet vernederen.

Hoe staat u tegenover de zonde? Is u de zonde een last? Of geeft u zich aan haar heerschappij over? De apostel was ze een last: "Ik, ellendig mens" (Rom. 7:24), en de ganse Kerk is ze een last. En als dat met u ook het geval is, dan zoudt u niets liever willen dan voor eeuwig van haar bevrijd te mogen wezen.

Hoe staat u tegenover uzelf? Ik hoef u niet te zeggen dat de meeste mensen zichzelf liefhebben. Dat is een bewijs dat ze geen genade bezitten. Wie genade heeft, haat zichzelf, niet zoals hij een nieuw schepsel is in Christus Jezus, maar zoals hij is en leeft buiten Jezus Christus; zó haat hij zichzelf. En het is zijn dagelijkse bede dat de Heere hem voor hemzelf moge bewaren.

Hoe staat u tegenover de vreselijke toestand waarin we leven? Billijkt u de oordelen, of is u al blij met de vraag: "Is het een gunstige verandering of niet?" Het zal nog moeten blijken. Of is u al blij met deze verandering? Als u begenadigd zijt, eindigt u in God, met de oordelen.

Hoe staat u tegenover wat kerk genoemd wordt? Is er in de wereld, in Nederland, een gemeenschap voor u die u erkent als de Kerk van Christus, als de ingestelde Kerk van Christus? Is er zo'n gemeenschap voor u? Als u genade bezit, dan zult u moeten bekennen: "Ach, ach, ach", en u zult bedroefd zijn om der bijeenkomst wil (Zef. 3:18).

Is u een bevoorrecht mens? Als u een bevoorrecht mens zijt, dan verheugt u zich bij de minste blijken van verandering die u bij uw naaste aantreft. En de hoop gaat werkzaam worden, of liever, de wens. Want het is in uw hart: och, of al het volk profeten waren (Num. 11:29), of ze allen tot bekering kwamen. En als u dan iemand ontmoet die u lang geleden ontmoette, en u merkt dat het nog hetzelfde is als toen, dan doet het u leed. Of wanneer u ziet dat er achteruitgang is, dat men meer en meer de gewoonten van deze wereld is gaan volgen, in kledij en in andere dingen, het smart u, want u ziet in dit alles dat er een scheiding opgetrokken is, een scheiding gesteld is tussen de invloeden van het Woord en de genade, en de persoon in kwestie. En dat smart u. Ge zoudt het zo graag anders willen zien, want u moet de overtuiging hebben dat wanneer er geen verandering bij deze persoon komt, hij verloren gaat.

Ouders, wijst ge uw kinderen daarop? Wijst ge daarop? Want uw kinderen, u weet het wel van uzelf, willen de wereld in, en hebben al spoedig zin in de afschuwelijkheden van de wereld die op het ogenblik zo vertoond worden. Ouders, waarschuw uw

kinderen! En als u genade hebt, bid voor hen. En als u geen genade bezit, dan is het toch uw roeping om voor uw kinderen te bidden, zowel als voor uzelf. En als u iemand aantreft die genade deelachtig geworden is, dan zijt u, als u genade bezit, daarover zó verheugd, zó verheugd. En dan vraagt u niet wie dat is; u is verheugd, om Gods wil en om uws naasten wil.

Amen.

Gebed:

Ach, Heere, het is alles zo zondig en zo zwak wat er gezegd is, maar toch zoudt U er gebruik van kunnen maken. Reken het zondige ons niet toe, noch van het spreken noch van het horen. Leer ons ons open te stellen voor wat goed is en liefelijk en wel luidt, en doe ons de strijd aanbinden tegen onszelf, eigengerechtigheid en zonde en laat ons daarin niet aflaten. Laat ons niet hulpeloos varen.

Doe ons wat gezegd is overdenken. We kwamen hier om wat te horen. Anders zou het alles schijn geweest zijn en zonde, en onze schuld groter gemaakt hebben. Hebben we wat gehoord, laat het blijken dat we wat gehoord hébben. De meeste mensen gaan heen zonder dat ze ooit iets hoorden van wat Gij gesproken hebt en tot hun zaligheid zou gediend hebben. Ach, ach, wees ons genadig en wees ons volk genadig.

Moest er korte jaren geleden gebeden worden om voedsel en voor het onderhoud van ons volk, we mogen nu wel vragen, Heere: bewaar ons voor de invloed van de weelde. Het zijn sterke benen die de weelde kunnen dragen. Erbarm U, Heere, wees ons genadig en onderricht ons door Uw Woord.

Laat men aflaten, Heere, van kerken te bouwen. Laat men aflaten van te trachten wat eens Neêrlands Kerk was te reformeren, maar laat ons wederkeren tot U. Hierin zou alles begrepen zijn, en in het andere is niets begrepen dan zonde en schuld maken.

Gedenk ons en gedenk onze zieken, verpleegden en rouwdragenden. En nog eens, gedenk de getroffen familie, de zwaar getroffen familie.

Amen.

Gezongen: Psalm 86:1 en 2.

Nieujaarspredikatie over Psalm 71:1, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 4 januari 1956 te Den Haag

Gezongen: Psalm 68:11.

Gelezen: Psalm 71.

Aan deze predikatie ging de bediening van de Heilige Doop aan kinderen vooraf.

Gezongen: Psalm 34:10 en 11.

Een nieuw jaar heeft zijn intrede gedaan. Het jaar 1955 is achter de rug en 1956 is begonnen. Het is de vierde januari. Het is een tijd om onze houding te bepalen. Laat ons niet nalaten dit te doen, en laat dan onze houding gelijk zijn aan die van de dichter van de 71e Psalm. In het eerste vers staat:

“Op U, o HEERE, betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid”.

Het is bij deze woorden dat we gedurende enige ogenblikken uw aandacht wensen te bepalen. Van de dichter weten we niet meer dan wat we in zijn lied vinden, maar dit komt er niet op aan. We hebben genoeg aan de inhoud van de Psalm. Schoon begint hij: *“Op U, o HEERE, betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid”*. Het betrouwen is een deel van het geloof. Waarachtig geloof bestaat uit drie delen, uit kennis, overeenstemming of instemming, en vertrouwen. Als de Heilige Geest – want de Heilige Geest is de Schepper van het geloof – in ons het waarachtig geloof werkt, dan zijn er aanstonds deze drie zaken: kennis, instemming of toestemming, en vertrouwen.

Kennis – zelfkennis en Godskennis, zodat iemand die altijd blind geweest was, nu met de blindgeborene zegt: “Eén ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie” (Joh. 9:25).

Toestemming of instemming. God is het Voorwerp van het geloof, en wanneer Hij Zich in het hart geopenbaard heeft, dan is er onmiddellijk vereniging met Hem, en dit begint met de vereniging met de weg die God heeft uitgedacht om mensen zalig te maken. Meer dan eens heb ik mogen zeggen dat, al waren er nu voor deze mens nog vele andere wegen, hij dan geen van die zou verkiezen. Hij verkiest Gods weg alleen. En hij heeft hiervoor goede redenen, omdat deze weg twee dingen doet: hij verheerlijkt God en hij beantwoordt aan alle behoeften van het hart, zodat dat hart zegt: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde” (Ps. 73:25).

Heeft hij het daarvóór hier en daar en in nog andere wegen gezocht, hij doet dit nu niet meer, maar hij zegt:

U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren;

Laat mij van 't spoor, in Uw geboôn vervat,

Niet dwalen, HEER'; laat mij niet hulp'loos varen. (Ps. 119:5)

En dan het *vertrouwen*. Deze mens heeft nu vertrouwen. Geen hoop, zodat hij zegt: “Ik hoop maar dit”, of “Ik hoop maar dat”. Nee, hij heeft vertrouwen. Dit vertrouwen is een vast vertrouwen. Waarop vertrouwt hij? Op Hem Die Zich zojuist geopenbaard heeft: op de Vader, op de Zoon en op de Heilige Geest.

Om u dit nu wat duidelijker te maken – ik weet niet of dit nodig is – breng ik u in herinnering een merkwaardige geschiedenis, die wij vinden in 2 Koningen 5: de geschiedenis van Naäman de Syriër. Naäman was een groot man. Hij stond in hoge achting bij de koning, want de koning en het land hadden veel aan hem te danken, maar Naäman was melaats. Nu was daar aan het hof een Israëlitisch meisje, uit Palestina meegevoerd. “Ach”, zegt dat kind, “ik wilde wel dat Naäman in Israël was. Daar is de profeet, en die zal Naäman genezen.” Wanneer dit gezegd wordt aan de koning, dan is onmiddellijk de koning bereid om Naäman te laten gaan. En Naäman gaat naar Palestina, naar Samaria. Hoe ging Naäman? Met voorstellingen van de dingen: “Nu zal de profeet dit doen en hij zal dat doen, het zal zó gaan”. Maar wanneer hij voor het huis van de profeet gekomen is, dan wordt hem door iemand gezegd dat hij naar de Jordaan zal gaan, zich daar zevenmaal zal wassen, en dat hij dan van zijn melaatsheid genezen zal wezen. Naäman is verontwaardigd. Moest hij daarvoor de reis maken? Zijn er in zijn land dan geen rivieren, veel beter dan de Jordaan: de Abana, de Farpar! En Naäman trekt zich terug. Maar onder de invloed van één van de zijnen doet hij toch wat hem de profeet Elisa had opgedragen. Hij baadt zich in de Jordaan, zeven malen, en hij is gezond. Wat had nu Naäman gedaan? De rivieren Abana en Farpar had hij uit zijn gezicht gedaan. En de voorstellingen die hij zich van de genezing gemaakt had, had hij ook uit zijn gezicht gedaan. En toen hij dat gedaan had, was alleen maar overgebleven de belofte van Elisa, de belofte van God. En daarop had Naäman vertrouwd, vertrouwd met zijn hart. Dat is het vertrouwen des geloofs. Dit vertrouwen veronderstelt dat men geestelijk gestorven is.

Als Naäman de rivieren van zijn land en de redeneringen van zijn hart niet losgelaten had, dan zou hij niet hebben kunnen vertrouwen op het Woord Gods, gesproken door de profeet. En dat loslaten, het loslaten van alles, het loslaten van de dingen waarin we het leven zien of menen te zien, zoeken, of denken te moeten zoeken, dat is sterven aan zichzelf, zodat een mens die dit mag doen, zijn hart verklaard vindt in het woord van 1 Korinthe 1, vers 30: “Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing”.

Er wordt nu niets meer in aanmerking genomen; alleen maar Christus, Zijn gerechtigheid en de Goddelijke barmhartigheid. Dat is het geloof, dat bestaat uit drie zaken: kennis, overeenstemming en vertrouwen. Het is eenvoudig, maar we verstaan

deze eenvoud alleen wanneer het geloof een geloof is, door de Heilige Geest geschapen in ons hart.

“Op U, o HEERE, betrouw ik”. HEERE, dat is de naam van God, en God is een drie-enig God, zoals wij al terloops hebben opgemerkt. Hij is de Vader, Hij is de Zoon, Hij is de Heilige Geest. En als een drie-enig God is Hij het Voorwerp van het geloof. Behaagt het de Heere Zich aan en in het hart bekend te maken, dan ziet dit hart God zo: Vader, Zoon en Heilige Geest. God wordt gekend in Christus. En nu kunnen we ook zo spreken: als Zich Christus heeft geopenbaard, dan aanschouwt men in Hem de Vader en Zijn heerlijke deugden; en men ontvangt uit Hem de Heilige Geest, zodat zo iemand zich aldus verklaart: “Mij is geschonken de Heilige Geest”.

Het woordje “o” vraagt wel onze aandacht. Gij zult misschien vragen: “Wat ziet ge dan in dat woordje “o”?” Mijn antwoord is: daar zie ik in dat het bij de dichter ging om God, om Zijn eer, Naam en zaak, en dat het voor hem was een kwestie, een vraag van leven en dood. Uit het diepst van zijn hart roept hij, en hij gelooft. Zijn roepen was een geloofsroepen. Hij gelooft, hij gelooft in God – *in God!* Hij heeft vertrouwen in God, hij heeft krediet voor Hem. Hij gelooft *in* God. En als iemand *in* God gelooft, voor Hem krediet heeft, dan is God zijn Uithelper. God alleen! Hij gelooft dat God hem helpen kan, dat Hij hem helpen zal, omdat Hij hem helpen wil. En dat is het ware geloof zodra het enige vorm gekregen heeft, zodat u wel voelt dat het geloof maar niet is een vaststelling: “Ik neem dat aan”, of: “Ik meen dat het zo is”, “Ik geloof dat het niet anders is”, enzovoort. Nee, wat het is, dat heb ik u gezegd.

“Laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid”. De dichter wist dat er velen beschaamd uitkwamen, en wij weten dat ook. Komt het eropaan, dan laten de meeste mensen God varen, en ze helpen zich, of trachten zich te helpen zonder God, met voorbijgaan van Hem. En als zij daar geen kans toe zien, dan beroven zij zichzelf van het leven.

“Laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid”. De dichter wil waarschijnlijk zeggen: “Nu heeft het de schijn dat ik niet geholpen word, want Gij verbergt U, maar laat dat niet in eeuwigheid zo zijn”. Twijfelde de man? Dat heb ik u al gezegd: hij had een vast geloof, God was het Voorwerp ervan. En met dit geloof gaat gepaard de hoop, en de hoop is gegrond op het Woord van God Zelf. Maar u moet wel weten dat er geen waarachtig geloof is zonder achterdocht, zodat als iemand zou willen zeggen: “Wat ik geloof, dat kan niemand me ontnemen”, hij een duidelijk blijk geeft dat hij het waarachtig geloof niet verstaat.

Toehoorders, de tijd ziet er donker uit. Door ieder die gewoon is na te denken, wordt dit gezegd, en gij weet dat wij het al meer dan veertig jaren gezegd hebben. In al deze jaren zijn we hard achteruitgegaan. Zeker, er is voorspoed, maar hoe staat het met de godsvrucht? Stellig, men heeft vele kerken gebouwd en gemeenten gesticht, maar wijst u mij er eens één aan, waarvan in de vreeze Gods gebruik gemaakt kan worden. Ik kan zulk een kerk u niet aanwijzen. Ik zou het voor de hele wereld niet willen

doen. Ik zou de overtuiging hebben dat ik u bedroog.

Hoe is onze houding? Gelijk aan die van de dichter? Zegt ook ons hart: “Op U, o HEERE, betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden”? Gelooft gij? Dat moet u toch nagaan! Geloofst gij – want hier komt het op aan – gelooft gij in God? Zulk een geloof behoeft niet op en neer te gaan met wat ook, want het handhaaft zichzelf. Het is er, en omdat het er is, werkt het. En door deze werking handhaaft het geloof zichzelf. Een mens zelf heeft dat niet in zijn hand. En gij kunt dat vinden in de Schrift. In de moeilijkste omstandigheden – denk aan Psalm 88; denk aan wat Habakuk zegt van de vijgenboom, enzovoort (Hab. 3:17) – in de moeilijkste omstandigheden werkt het geloof, en blijft men door het geloof staan. Het is precies zoals wij het vinden in de 62e Psalm. Meer dan eens heb ik deze woorden aangehaald. Ik doe het nu weer: “Ik zal geen grote wank’ling vrezén” (Ps. 62:1 ber.). Wankeling genoeg, waarlijk! En als er geen wankeling was, dan zou het niet deugen, want we zijn mensen. En als we begenadigd zijn, dan dragen we toch nog met ons om veel, veel dat niet in overeenstemming is met Wet en Evangelie. Maar, “geen gróte wankeling”, zegt de dichter, “zal ik vrezén”. Ach, dat is zo geheel de uitdrukking van de waarneming van een begenadigd mens.

Ik zal nu over het geloof niet verder spreken. Ik heb het dikwijls gedaan; ik heb er vanavond ook nog iets van gezegd. Onderzoek dat nu! Vraagt u zich af of u gelooft in God. Pas op dat u niet meent dat *dit* het geloof zou zijn, wanneer u een tekst voorkomt. Menigmaal hoort men: “Ja, en toen was ik in verlegenheid (of: in benauwdheid), maar déze woorden kwamen me voor”, en dan meent men dat men er weer uit is. Nee, men kan door woorden, door teksten waarlijk verkwikt en vertroost worden, maar alleen maar als er een fundament ligt. Want als God eenmaal het fundament heeft gelegd, dan komt Hij daar altijd op terug. Hij zal niet laten varen de werken Zijner handen (Ps. 138:8), en over alles wat heerlijk is, zal blijken een beschutting te wezen (Jes. 4:5). God komt erop terug.

Stel u aan de zijde Gods in dit nieuwe jaar, gij allen die mij heden hoort, en de Heere geve dat ik het gedurig mag doen. Stel u aan de zijde Gods. Daar overkomt u niets, niets, al zou zich de wereld ondersteboven keren, al werden we aan de dag van morgen bij het ontwaken verrast door de tijding dat de oorlog uitgebroken is. In die beroeringen zouden we een vast hart hebben, en juist in deze en dergelijke beroeringen zou ons hart dikwijls vaster zijn, vertrouwende op de Heere, dan in tijden van voorspoed. Denk maar in dit verband aan de woorden van de 39e Psalm: “En nu wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop” – nog eens, gegrond op Gods eigen Woord – “mijn hoop, die is op U” (vs. 8). En laat dan zo, terwijl gij staat aan de zijde Gods, de invloed van de Heilige Geest en van het Woord gelden, gelden tot diepe beschaming, tot vernedering des harten, tot aanroeping van de Naam des Heeren. “Want een iegelijk die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden” (Rom. 10:13).

Amen.

Gebed:

Zegen, Heere, wat gezegd is, en doe ons U erkentelijk zijn dat het gezegd mocht en kon worden. Vergeef ons het zondige dat het aankleefde, en vergeef ons in het algemeen onze zonden. Het kan niet anders dan dat degenen die U mogen kennen en zichzelf hebben leren kennen, met zichzelf in de war zitten. Want dat eigen is een samenknopsel van ongerechtigheid. Maar laat ons dan ons geven aan U, om van U te mogen ontvangen wat nodig is om in deze verwarring, in de moeilijkheden en temidden van de aanklachten, ons betrouwen te stellen op Uw vergevende goedheid, zonder hiervan een misbruik te willen maken. Doe ons ons stellen aan Uw kant, en geloven wat de dichter geloofd heeft, toen hij uitriep: “De HEERE regeert”, geloven in U, in Wie het rust is, eeuwig rust; en door Wie ook het hart van een mens tot rust kan worden gebracht, en ook wordt gebracht.

Wil ons begeven noch verlaten. Denk aan onze zieken. Erbarm U over Uw Gemeente. Voeg nog toe aan Uw Gemeente die zalig worden. Erbarm U over het koninklijke huis, over land en volk, over de regering. En wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig.

Amen.

Gezongen: Psalm 42:5.

William Romaine over de reinigende kracht van het bloed van Christus*

Zacharia 13:1: “Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis van David, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid”.

Zij die gezond zijn hebben geen geneesmeester nodig. Maar de zieke heeft behoefte aan zijn raad en hulp. Personen die de plaag der zonde niet gevoelen, zien hun behoefte aan een Zaligmaker niet. Zij voelen geen pijn; daarom verlangen zij niet naar een geneesmiddel. Maar met de overtuigde zondaar is het anders. Hij voelt de ellende van de zonde. Hij ondergaat de pijniging ervan in zijn schuldige consciëntie en zoekt ernstig naar verlichting ervan. Geen persoon die een intense pijn lijdt, schreeuwde ooit met groter vurigheid om hulp dan hij. Hij heeft gehoord van de almachtige Geneesmeester, en van Zijn grote bereidheid om alle ellendige personen die tot Hem komen, te genezen, en daarom roept hij ernstig Zijn hulp in. Hoe

* Begin van de tiende preek in een serie van twaalf preken uit 1760 over de Wet en het Evangelie. Bij leven van ds. Paauwe zijn diverse brieven van William Romaine (1714-1795) als bladvulling opgenomen (bundels 1948-'50 en 1951-'54).

troostrijk voor zijn gekwelde ziel is zulk een Schriftwoord – indien uitgelegd en aan hem toegepast door de Geest van God – als dit: “Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis van David, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid”. Hij hoort deze woorden met vreugde, en looft en dankt God dat Hij een fontein heeft geopend voor zulke vuile zondaren als hij is, om zich in te wassen en gereinigd te worden. Hij gelooft het getuigenis dat God van Zijn Zoon heeft gegeven, namelijk dat Zijn bloed van alle zonde reinigt. En door het geloof vindt hij grote blijdschap en vrede in het ontvangen van verlossing door het bloed van Jezus, namelijk de vergeving van zonden.

Maar met hen die nooit enige bekommernis over hun zielen hebben gehad, is de toestand geheel anders. Het kan zijn dat zij aan schriftuurplaatsen als deze een soort van natuurlijke toestemming geven. Zij kunnen er misschien van overtuigd zijn dat zij op de een of andere tijd nodig zullen hebben van zonden gereinigd te worden, maar voor het tegenwoordige zien ze de absolute noodzakelijkheid daarvan niet in. Zij hebben geen pijnlijk gevoel van de plaag der zonde noch enig begrip van hun gevaar. En daarom bekommeren zij zich niet over de grote Geneesmeester van zielen.

Maar hoe minder zorg zij over zichzelf hebben, zoveel te meer behoren wij die ons bewust zijn van hun gevaar, bezorgd over hen te zijn. Wij moeten hun de Wet prediken, door welke de kennis der zonde is, en hun voor ogen stellen hun bevlekking en hun schuld, en de ellende en de straf waaraan zij onderworpen zijn. En wij moeten naar God opzien om Zijn zegen, opdat Hij door zijn genade moge thuisbrengen en toepassen op hun geweten wat wij tot hun uitwendige oren spreken. En wanneer Hij hen overtuigd heeft van de gevaarlijke staat waarin zij leven voordat zij in de fontein van Christus' bloed gewassen zijn, en zij ernstig verlangen en bidden om daarin gereinigd te worden, dan mogen wij hun veilig prediken de vertroosting van het Evangelie en de oneindige rijkdommen van de liefde van de Zaligmaker. Dan mogen wij hen vermanen zich te wassen en te reinigen. Al zouden hun zonden zijn als scharlaken, zij zullen, gewassen zijnde in de fontein van het bloed van de Zaligmaker, wit worden als sneeuw; al zouden hun zonden zijn als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.

Moge de Heere God, Die deze fontein geopend heeft, deze dag met ons zijn om de reinigende, genezende kracht ervan toe te passen. Moge Zijn goede Geest de zorgeloze en wereldse zondaar doen ontwaken om zijn bevlekking en schuld te zien. Moge Hij vermeerderen het verlangen en de hunkering van hen die wachten op het bloed der besprenging. En moge Hij Zijn eigen volk opbouwen en vertroosten door middel van wat zal worden gezegd teneinde te bepalen: ten eerste, wat de fontein is die in de tekst wordt genoemd; ten tweede, de tijd wanneer deze wordt geopend – het wordt hier gezegd een bepaalde dag te zijn; ten derde, de wonderlijke eigenschappen van deze fontein – hij zou de bevlekking van zonden van de diepste kleur kunnen reinigen en wegdoen; ten vierde, door welke middelen en op welke wijze zondaren zijn reinigende eigenschappen ontvangen en er deel aan krijgen.

Er zullen niet veel woorden nodig zijn om vast te stellen wat de fontein is. Er wordt een omstandigheid in de tekst vermeld die dit punt gemakkelijk zal kunnen beslissen. Er wordt van de fontein gezegd dat hij is geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid. Nu, welke soort van fontein zou het kunnen zijn die de wonderlijke eigenschap van de reiniging van zonden heeft? De Schrift heeft alles in deze onfeilbare regel vastgelegd: zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving (Hebr. 9:22). En de uitstorting van welk bloed heeft ooit vergeving bewerkstelligd? Deed het bloed van de offeranden onder de Wet het? Nee. "Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtoffers?", zegt de Heere. "Ik heb geen lust aan het bloed der varren, noch der lammeren, noch der bokken" (Jes. 1:11). "Want Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer, en tot de kennis Gods meer dan tot brandoffers" (Hos. 6:6). Hij beval offeranden, maar stelde die niet boven barmhartigheid. De mens had niet te steunen op de offerande alsof het bloed ervan zou kunnen verlossen, maar hij had met geloof te zien op de grote Offerande waarin de genade en barmhartigheid van God had voorzien, die een volkomen verzoening van de zonde zou bewerkstelligen en een eeuwigdurende gerechtigheid teweeg zou brengen. Dit was het offer van het Lam Gods.

Geen ander bloed dan het Zijne heeft ooit verlost of zou dit ooit kunnen doen. Als al de beesten op duizend bergen waren opgeofferd, dan zouden zij nooit de minste zonde hebben kunnen wegnemen. Indien een mens de vrucht van zijn lichaam had gegeven voor de zonde van zijn ziel, dan zouden zijn zonden toch gebleven zijn. Indien hij berouw had gehad, dan had door zijn berouw zonder geloof in het bloed van Christus geen vergeving verkregen kunnen worden. Er zou reden zijn om berouw te hebben over zijn berouw. Al zou hij rivieren van tranen vergieten, ja, tranen van bloed, dan zouden die tranen zelf nodig hebben om gewassen te worden. Niets kan de zonde afwassen en wegdoen dan een Goddelijk en oneindig dierbaar bloed. En in wie is dat te vinden? Niet in een bloot schepsel. Een schepsel heeft bloed, maar niet van een hoedanigheid dat het de kracht bezit om een zondaar van de bevlekking en de schuld van de zonde te reinigen. Dit is de eigenschap van het Lam van God, Dat, beide God en Mens zijnde in de Persoon van de ene Christus, een Goddelijke en oneindige kracht verleende aan het bloed dat Hij heeft gestort, zodat het van alle zonden kan reinigen. Hier is dan de fontein. Het is het allerdierbaarste bloed van Christus, dat altijd zijn kracht uitzendt zoals een fontein altijd water uitgeeft. Zijn reinigende stromen zijn nimmer geëindigd sinds er zonde was om te reinigen en zij kunnen nimmer uitgeput raken. Wie zich daarin wast, zal rein gemaakt worden, al was hij ook nog zo bezoedeld en verontreinigd. Het badwater van Bethesda was een levendig beeld van de fontein. Wanneer een engel nederdaalde en het water beroerde, dan werd hij die het eerst daarin afdaalde, genezen, ongeacht welke ziekte hij had. Zoals hierdoor elke lichamelijke ziekte genezen werd, geneest het bloed van Christus elke geestelijke ziekte, want het neemt de zonde weg die de oorzaak is van alle kwaal, en het verwerft een eeuwige verlossing.

2007	1	Inleiding tot de lijdenspredikaties van 1955; 6 februari 1955 te Den Haag	145
		Johannes 19:38a (8); 13 februari 1955 te Den Haag	153
		Johannes 19:38a (9); 20 februari 1955 te Den Haag	161
		Gedeelte van een preek van Calvijn over Mattheüs 27:55-60	168
	2	Johannes 19:38a (10); 27 februari 1955 te Den Haag	169
		Johannes 19:38a (11); 6 maart 1955 te Den Haag	176
		Johannes 19:38a (12); 13 maart 1955 te Den Haag	185
	3	Mattheüs 27:1; 8 april 1955 (Goede Vrijdag) te Den Haag	193
		Mattheüs 28:2; 11 april 1955 (2e Paasdag) te Den Haag	201
		Handelingen 2:1; 7 juni 1954 (2e Pinksterdag) te Den Haag	209
		2 Korinthe 1:24b; 14 augustus 1951 te Woerden	215
	4	Handelingen 11:23; 14 september 1955 te Den Haag	217
		Romeinen 8:1b (1); 9 oktober 1955 te Den Haag	225
		Romeinen 8:1b (2); 16 oktober 1955 te Den Haag	233
	5	Romeinen 8:1b (3); 23 oktober 1955 te Den Haag	241
		Romeinen 8:1b (4); 6 november 1955 te Den Haag	250
		Kolossenzen 3:11; 20 juli 1955 te Utrecht	257
	6	Romeinen 8:1b (5); 13 november 1955 te Den Haag	265
		Romeinen 8:1b (6); 20 november 1955 te Den Haag	275
		Lukas 1:46 ; 14 december 1955 te Den Haag	282
		Calvijn over Lukas 1:46-47	288